

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Národní obrození

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

1. Víte co znamená slovo vercajk? Odkud tento tvar pochází a jak se mu odborně říká?

Vercajk = **nářadí, pochází z němčiny** odborně se těmto slovům říká : **germanismy**

Za vlády **Marie Terezie a Josefa II.** byla zavedena **němčina** jako úřední jazyk, centralizace státní správy, úřadů, soudů, to vše mělo vliv na vytlačení **češtiny** z měst.

Docházelo ke **germanizaci** českého obyvatelstva. Dodnes existuje v našem jazyce spousta slov, která mají původ v němčině – odborně jim říkáme **germanismy**.

Nahradte tato slova přejatá slovy českými:

pucovat – čistit	dekl – poklop
vekslovat – měnit, směnit	deka – příkrývka
flaška – láhev	cimra – pokoj, místnost
muzika – hudba	befél – rozkaz
špricovat – nahazovat, stříkat	špejchar – sýpka na obilí

2. Někteří nadšení čeští vlastenci se na začátku národního obrození snažili očistit češtinu od germanismů za každou cenu, začali vytvářet slova nová. Sami sebe označovali za brusiče jazyka. *Tipněte si, co měla vyjadřovat například tato slova:*

zelenochrupka – salát	hlubozník – basa
čistonosoplenka – kapesník	sestromuž – švagr
myslivíř – student	pozorovák – inspektor
kamenoskvostnice – palác	podnosnice libočuchná – dýmka

3. Vytvořte vhodné dvojice :

a) Matěj Kopecký	c) Česká expedice
b) Josef Jungmann	f) slova k písni Kde domov můj
c) Václav Matěj Kramerius	g) hudba k písni Kde domov můj
d) Josef Dobrovský	e) austroslavismus
e) František Palacký	a) loutkoherec
f) Josef Kajetán Tyl	b) Česko – německý slovník (5 dílů)
g) František Škroup	d) představitel 1. fáze NO

4. Vyberte správnou odpověď:

Prvním českým divadlem bylo Stavovské divadlo.	ANO – NE
Josef Jungmann nevěřil v úspěch NO.	ANO – NE
Palackého dějiny končí rokem 1526.	ANO – NE
Josef Dobrovský se stal odpůrcem pravosti Rukopisů.	ANO – NE

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.